

Nárok na odpočet, vrácení DPH, opravy základu daně

4. listopadu 2014

Marie Příkladová

Agenda

- Nárok na odpočet – základní podmínky
- Nárok na odpočet v částečné výši a krácení koeficientem
- Vracení DPH
- Dobropisy a vrubopisy, slevy a bonusy

Nárok na odpočet

Nárok na odpočet

Obecné podmínky

- Nárok na odpočet u přijatých zdanitelných plnění použitých v rámci ekonomické činnosti pro:
 - Tuzemská zdanitelná plnění
 - Tuzemská osvobozená plnění s nárokem na odpočet
 - Poskytnutí služeb (nikoliv osvobozených bez nároku) do jiného členského státu EU
 - Poskytnutí služeb příjemcům mimo EU
 - Finanční činnosti pro příjemce mimo EU resp. související s vývozem
- Stačí předpoklad použití pro aktivity s nárokem na odpočet

Nárok na odpočet

Zákaz nároku na odpočet

- ✘ Pokud daňový doklad není k dispozici (pouze u tuzemských transakcí)
- ✘ Obecně u reprezentace
- ✘ Použití pro osvobozená plnění bez nároku na odpočet
- ✘ Vše po lhůtě 3 roky (výjimkou je samovyměření a majetek vytvořený vlastní činností)

Výjimky:

- ✓ Poskytnutí dáreků s pořizovací cenou do 500 Kč (bez DPH) v rámci ekonomické činnosti
- ✓ Poskytnutí obchodních vzorků bez úplaty v rámci ekonomické činnosti

Nárok na odpočet

Dárky

- ✓ V rámci ekonomické činnosti
- ✓ Pořizovací cena bez DPH do 500 Kč
- ✓ Lze i alkohol
- ✓ Nemusí obsahovat název plátce nebo propagujícího produktu, ale...

Nárok na odpočet

Vzorky

- Co je vlastně vzorek?
 - ✓ Rozdán za účelem podpory budoucího prodeje daného výrobku
 - ✓ Určen pro skutečného či potenciálního zákazníka nebo osobu, která je díky svému specifickému postavení schopna ovlivnit pozici tohoto výrobku na trhu
 - ✓ Jde o jeden či více kusů výrobku, které slouží jako vzorky, a to proto, že mají všechny podstatné charakteristiky výrobku co do kvality a vlastností
 - ✓ Umožní příjemci, jeho zákazníkům nebo dalším osobám, které příjemce informuje, posoudit či vyzkoušet podstatu, vlastnosti a kvalitu daného výrobku
- Cena vzorku není zákonem limitována

Nárok na odpočet

Vzorky, dárky a rozdávání zdarma

- Soukromé použití
- Pokud mimo ekonomickou činnost, pak je nutné postupovat následujícím způsobem:

Nárok na odpočet Tuzemské faktury

Kdy?

- Když je k dispozici daňový doklad – sledovat (a prokázat) datum přijetí
- Obecně 3 roky
- Krácený nárok na odpočet – nejpozději za poslední zdaňovací období kalendářního roku – jinak dodatečné přiznání

V jaké výši?

- Jen v zákonné výši (sazba)
- Možnost závazného posouzení

Nárok na odpočet

Uplatnění odpočtu DPH

- Přijatá faktura nesplňuje všechny náležitosti stanovené zákonem o DPH
 - Skutečnosti mohou být prokázány jiným způsobem
- Pro uplatnění nároku na odpočet je nutné prokázat, že se dané plnění opravdu uskutečnilo
 - Pouze přijatá faktura není zpravidla dostačujícím důkazem
- Pro uplatnění nároku na odpočet DPH – nutnost mít daňový doklad
 - Platí pouze u tuzemských vstupů s DPH a při dovozu
 - U samovyměření není třeba mít v okamžiku uplatnění daňový doklad (výjimka – dovoz)

Nárok na odpočet

Osvobozená plnění

S nárokem

- Dodání do JČS
- Pořízení zboží z JČS
- Vývoz zboží
- Poskytnutí služby do třetí země
- Mezinárodní přeprava osob
- Přeprava a služby přímo vázané na dovoz a vývoz
- Finanční a pojišťovací služby pro příjemce mimo EU

Bez nároku

- Poštovní služby
- Rozhlasové a televizní vysílání
- Finanční činnosti
- Penzijní činnosti
- Pojišťovací činnosti
- Dodání a nájem vybraných nemovitých věcí
- Zdravotnické služby
- Sociální pomoc
- Provozování loterií

Nárok na odpočet

Osvobozená plnění bez nároku na odpočet

- Dodání a nájem vybraných nemovitých věcí
 - Pozemek, právo stavby, stavba, podzemní stavby se samostatným účelovým určením, inženýrské sítě, jednotky
 - Osvobození při dodání nemovitých věcí:
 - Dodání určitých typů pozemků
 - Dodání ostatních nemovitých věcí po uplynutí 5 let od vydání prvního kolaudačního souhlasu nebo ode dne, kdy bylo započato první užívání, podle toho který den nastane dříve
 - Opce zdanění po uplynutí 5 let
 - Osvobození při nájmu nemovitých věcí:
 - Obecně je nájem nemovitých věcí osvobozený od DPH
 - Opce zdanění mezi dvěma plátcí
 - Výjimky:
 - Krátkodobý nájem (do 48 hodin)
 - Nájem parkovacích míst
 - Nájem strojů nebo jiných upevňovacích zařízení

Nárok na odpočet

Novela 2015 - RPDP při převodu nemovitosti

Prodej nemovitosti do pěti let od kolaudace

- Zdanitelný
- Není předmětem RPDP

Prodej nemovitosti po pěti letech od kolaudace

- Dobrovolně zdanitelný
- Je předmětem RPDP

Nárok na odpočet

Novela 2015 - Osvobození při dodání pozemků

2014

- Pozemek je bez stavebního povolení na stavbu
- Není na něm zřízena stavba s pevným základem
- Není na něm zřízena inženýrská síť

2015

- Nejde o stavební pozemek
- Správní úkony za účelem výstavby
- Přípravné stavební práce na pozemku nebo v jeho okolí
- Slouží k provozu stavby pevně spojené se zemí, nebo
- Slouží k plnění její funkce, nebo
- Je využíván spolu s takovou stavbou

Nárok na odpočet

Novela 2015 - Osvobození při dodání staveb

2014

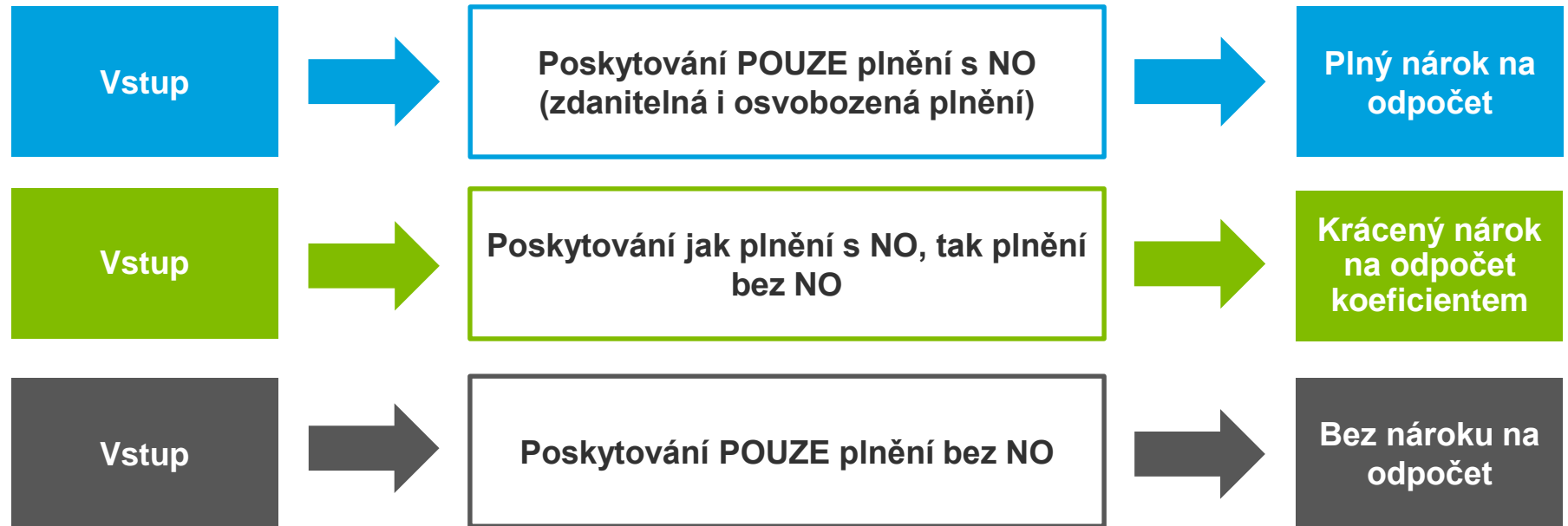
- 5 let od první kolaudace (3 roky u staveb pořízených do 31.12.2012)
- Včetně přiléhajícího pozemku („parcelní“ přístup)
- Opce zdanění

2015

- 5 let od první kolaudace, ale znovu se rozbíhá po jakékoli „podstatné změně“ stavby
 - Ne u staveb pořízených do 31.12.2012
- Včetně pozemku tvořícího funkční celek se stavbou (pravidla pro vedlejší plnění)
- Nutný souhlas kupujícího
- Umožněna i u převodu pozemku

Nárok na odpočet

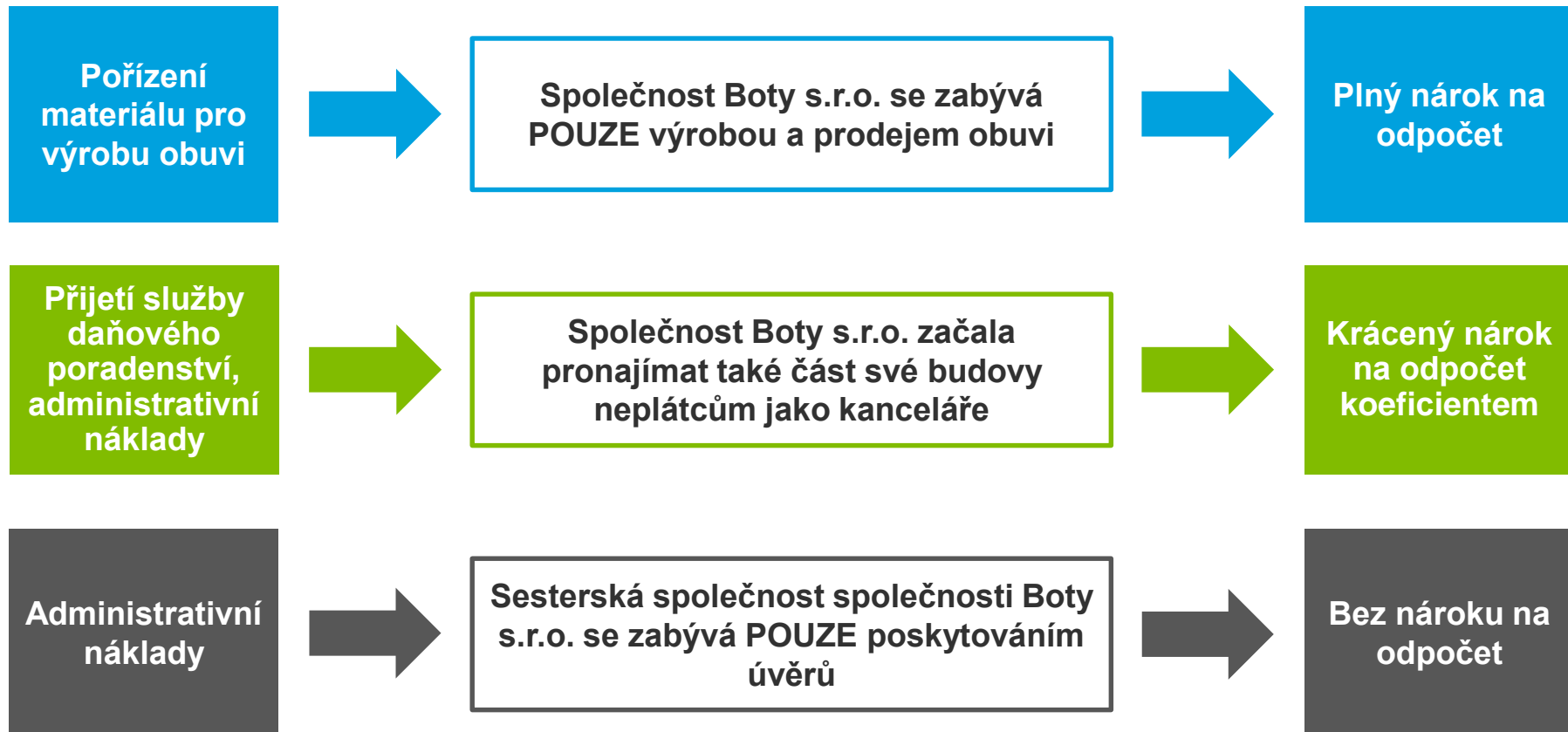
Podmínky

Krácení poměrným koeficientem?

Nárok na odpočet

Podmínky – příklad

Nárok na odpočet

DPH koeficient

- Koeficientem pro krácení odpočtu DPH podle § 76 zákona o DPH
- Krácený nárok na odpočet u vstupů, které nelze přímo přiřadit
- Nárok na odpočet je krácen koeficientem v poměru osvobozených plnění ke všem plněním

$$k = \frac{\text{plnění s NO (ř. 1, 2, 20 až 26, 31–51 s)}}{\text{čitatel + osvobozená plnění bez NO (ř. 50–51 bez)}}$$

- Výjimky – viz dále
- Koeficient se zaokrouhuje vždy na celé % nahoru
- Zálohový koeficient používán v průběhu roku
- Vypořádací koeficient a roční vypořádání odpočtu
- Úprava odpočtu při změně rozsahu použití pro činnosti s nárokem / bez nároku na odpočet o více než 10 procentních bodů

Nárok na odpočet

DPH koeficient

- Hraniční případy koeficientu
 - Menší než 1 % – koeficient roven 1 %
 - Větší než 95 % – koeficient roven 100 %
- Do koeficientu se nezahrnují následující plnění
 - Prodej dlouhodobého majetku využívaného v rámci ekonomické činnosti
 - Finanční služby a převod nebo nájem nemovité věci pouze pokud jsou doplňkovou činností uskutečňovanou příležitostně
 - Majetek vytvořený vlastní činností (od 1. ledna 2013)
 - Obtížné vymezení doplňkové činnosti uskutečňované příležitostně (do koeficientu se zahrnuje pouze pokud je prováděna plánovaně a se záměrem ji opakovat na pravidelné bázi)

Nárok na odpočet

Výpočet koeficientu – příklad

Příklad:

- Společnost Boty s.r.o. uskutečnila v průběhu roku 2013 následující transakce
 - Zdanitelná plnění v hodnotě 300, z toho prodej dlouhodobého majetku v hodnotě 70
 - Osvobozená finanční činnost v hodnotě 600
 - Smluvní sankce v hodnotě 15
 - Koeficient pro krácení odpočtu DPH za rok 2013?
- Kalkulace koeficientu
 - Čítatel: $300 - 70 = 230$
 - Jmenovatel: $230 + 600 = 830$
 - $0,2771 \Rightarrow$ **po zaokrouhlení 28 %**

Nárok na odpočet

Vypořádání koeficientu – příklad

Příklad:

- Společnost Boty s.r.o. přijala v roce 2013 zdanitelná plnění ve výši 1000 + 210 DPH a uplatnila u nich odpočet DPH zálohovým koeficientem ve výši 10 %, tzn. nárokovala odpočet DPH ve výši 21
- Za rok 2013 byl vypořádací koeficient 28 % (podle zadání předchozího příkladu)
- Vypořádání bude rozdíl mezi nárokem na odpočet DPH dle vypořádacího koeficientu a zálohového koeficientu
 - Nárok na odpočet DPH dle vypořádacího koeficientu – $210 \cdot 0,28 = 58$
 - Nárok na odpočet DPH dle zálohového koeficientu – $210 \cdot 0,1 = 21$
 - Rozdíl mezi nároky na odpočet DPH – **37 = vypořádání odpočtu DPH za rok 2013**

Nárok na odpočet v poměrné výši

Krácený nárok na odpočet – soukromé použití

- Nárok na odpočet je krácen **poměrným** koeficientem v poměru použití pro ekonomické aktivity k celkovému použití

$$k = \frac{\text{použití pro ekonomickou činnost}}{\text{celkové použití}}$$

- Při pořízení majetku se stanoví kvalifikovaný odhad a na konci roku se zohlední skutečný stav použití
- Je-li rozdíl použití větší než 10 % – oprava (kladný rozdíl je oprávnění a záporný je povinnost)
- Oprava se provede v posledním přiznání příslušného kalendářního roku
- Souběh „klasického“ a poměrného koeficientu → součin koeficientů

Nárok na odpočet v poměrné výši

Soukromé použití

- Společnost Boty s.r.o. pořídí osobní vozidlo za 1mil + 210 tis. DPH, které budou jeho zaměstnanci používat i pro soukromé potřeby. Poměr soukromého použití je 25 %
- V jaké výši si společnost Boty s.r.o. uplatní nárok na odpočet při pořízení vozu v přiznání k DPH?
 - a) Ve výši 157,5 tis. odpovídající 75 %?
 - b) Ve výši 52,5 tis. odpovídající 25 % ?
- Služební vozy a DPH
 - Palivo – krácený nárok na odpočet
 - Ostatní provozní výdaje (opravy, údržba)?

Nárok na odpočet

Úprava odpočtu daně – dlouhodobý majetek

- Po dobu 5 let / 10 let (stavby, jednotky a jejich technické zhodnocení)
- V případě, že v některém z následujících let dojde **ke změně v rozsahu použití**, je-li rozdíl mezi ukazateli NO > než 10 %
- Povinnost upravit – je-li rozdíl záporný
- Možnost upravit – je-li rozdíl kladný
- V přiznání za poslední zdaňovací období daného roku
- Na majetek pořízený **před 31. březnem 2011** se uplatní stará pravidla úpravy a vyrovnání odpočtu DPH
- Na majetek pořízený **po 1. dubnu 2011** se uplatní nová pravidla úpravy odpočtu DPH

Nárok na odpočet – dlouhodobý majetek

Úprava a vyrovnání odpočtu DPH do 31. března 2011

- Úprava odpočtu DPH
 - Provádí se, pokud v období **5 let** od pořízení dojde ke **změně účelu použití**
 - Vždy se provádí ročně na období zbývající v rámci této pětileté lhůty
- Vyrovnání odpočtu DPH
 - Provádí se, pokud dojde ke změně koeficientu pro krácení odpočtu DPH o více jak 10 % v období 5 let následujících po pořízení
 - Porovnání každého roku samostatně s původním rokem pořízení

Nárok na odpočet – dlouhodobý majetek

Úprava odpočtu DPH u majetku od 1. dubna 2011

- Úprava a vyrovnání odpočtu DPH před 31. březnem 2011 nahrazena novým institutem úpravy odpočtu DPH
- Jak pro koeficient pro krácení odpočtu DPH podle § 76 zákona o DPH tak i pro poměrný koeficient
- Počítá se za každý kalendářní rok samostatně

Nárok na odpočet

Úprava nároku na odpočet – příklad

- Společnost Boty s.r.o. pořídí osobní vozidlo za 1 mil. + 210 tis. DPH, které budou jeho zaměstnanci používat i pro soukromé potřeby. Kvalifikovaný odhad soukromého použití je 25 %
- Společnost Boty s.r.o. si uplatní nárok na odpočet při pořízení vozu ve výši 157,5 tis. tj. 75 %. Ve třetím roce budou zaměstnanci používat vozidlo pouze pro služební účely
- Je společnost Boty s.r.o. povinna provést ve třetím roce úpravu odpočtu?
 - a) Ano
 - b) Ne
 - c) Ne, je pouze oprávněna
- Jaká částka DPH může být uplatněna v třetím roce?
 - a) 52,5 tis. Kč
 - b) 10,5 tis. Kč

Nárok na odpočet

Vyrovnání odpočtu daně

- V případě ostatního obchodního majetku (např. zásoby)
- Je-li použit pro jiné účely než který byl zohledněn při uplatnění původního odpočtu
- Jednorázově – při změně použití nebo při vyřazení majetku
- Sledují ve lhůtě pro uplatnění NO – 3 roky
- Snížení odpočtu – povinnost; zvýšení odpočtu – možnost

Situace:

- Společnost Boty s.r.o. nakoupí barvy s úmyslem je použít na vymalování svých prodejen a u nich uplatní plný nárok na odpočet DPH. Po dvou měsících však použije tyto barvy na vymalování kanceláří, které pronajímá neplátcům. Je povinna společnost Boty s.r.o. nějak uplatněný odpočet upravovat?

Nárok na odpočet

Příklad – dle právní úpravy od 1. 4. 2011

- Společnost Boty s.r.o. pořídí osobní vozidlo za 1 mil + 210 tis. DPH, které budou její zaměstnanci používat i pro soukromé potřeby. Kvalifikovaný odhad soukromého použití je 50 %. Prodej vozidla v 6. roce

Rok užívání	1	2	3	4	5
Skutečný poměr užití	0,5	0,62	0,51	0,29	0,45

- První, třetí a pátý rok – žádná úprava (< 10 %)
- Druhý rok – **možnost** zvýšit uplatněný NO ($\frac{210\ 000 \times (0,62 - 0,5)}{5} = 5\ 040$)
- Čtvrtý rok – **povinnost** snížit uplatněný NO ($\frac{210\ 000 \times (0,29 - 0,5)}{5} = -8\ 820$)

Vracení DPH z JČS a 3. zemí

Vracení DPH

JČS

• Splnění podmínek pro vracení DPH

• Získání přístupu do e-aplikace MF ČR

• Podání žádosti přes e-potrál MF ČR

- Žádost je nutno podat nejdéle do 30. září kalendářního roku následujícího po období pro vrácení daně
- Časová rezerva na získání přístupu do portálu
- Přijetí žádosti je ihned potvrzeno, do 15 dní je žádost posouzena
- Peněžní limity – obvykle 50 EUR
- Skenované faktury do přílohy

Vracení DPH

Mimo EU

• Splnění podmínek pro vracení DPH

• Vyplnění požadovaného formuláře

• Podání na zahraničního správce daně

- Funguje pouze pro:
 - Švýcarsko
 - Norsko
 - Makedonii
- Rozsah nároku na vrácení omezen
- Žádost je nutno podat nejdéle do 30. června kalendářního roku následujícího po období pro vrácení daně
- Nutno komunikovat se zahraničním správcem daně

Vracení DPH

Nástrahy

- Lhůtu pro podání nelze prodloužit
- Správně hned na poprvé (Německo)
- Doklady za cestovní výdaje – na koho jsou vystaveny?
- (Ne)dodržování lhůt pro vyřízení
- Nevznikla Vám povinnost registrace?

Opravy základu daně

Opravy základu daně

Oprava z titulu obchodních vztahů § 42

Důvod opravy základu daně

- Odběratel vrátil část dodávky pro špatnou kvalitu
- Poskytnutí slevy odběrateli
- Bonusy a skonta
- Poškození zboží během přepravy

Jak na to?

- Do 15 dnů ode dne zjištění opravný daňový doklad
- **Samostatné plnění**
- Povinnost i v případě snížení daně
- Vykazuje se v řádném přiznání se zápornou hodnotou
- Lhůta 3 roky
- Doručení dokladu protistraně a potvrzení o doručení (platí pro zdanitelná plnění)

Opravy základu daně

Oprava z titulu nápravy chyb

Důvod opravy základu daně

- Nesprávná výše daně
- Fakturace s nesprávnou sazbou daně
- Použití nesprávného kurzu
- Chybné určení místa plnění
- Nesprávně uplatněné osvobození

Jak na to?

- Oprávnění opravit při snížení, povinnost opravit při zvýšení daně
- **Dodatečné daňové přiznání**
- Oprava nejdříve po obdržení dokladu protistranou
- Dodatečné přiznání do konce měsíce následujícího po měsíci, kdy byla chyba objevena

Opravy základu daně

Roční bonusy

- Bonusy plynoucí z dodavatelsko-odběratelských smluv
- Zjednodušení:
 - Vztahuje se k plněním uskutečněným v průběhu delšího období
 - Pro přepočet cizí měny lze zjednodušeně použít pro **VŠECHNA** plnění **kurz platný k 1. pracovnímu dni** kalendářního roku, ve kterém vznikl důvod k opravě
 - Z popisu na dokladu musí být jasná vazba na období nebo na řadu dokladů, ke kterým se opravný doklad vztahuje

Opravný daňový doklad

- **Náležitosti:**

- Název, sídlo nebo místo podnikání a DIČ plátce, který uskutečňuje plnění
- Název, sídlo nebo místo podnikání a DIČ (pokud je relevantní) osoby, pro kterou se uskutečňuje plnění
- Evidenční číslo původního daňového dokladu
- Evidenční číslo opravného daňového dokladu
- Důvod opravy
- Rozdíl mezi opraveným a původním základem daně
- Rozdíl mezi opravenou a původní daní
- Rozdíl mezi opravenou a původní úplatou

- **U osvobozených plnění bez nároku na odpočet není povinnost vystavit daňový doklad, a proto se oprava provede jen v evidenci**

Opravy základu daně

Nárok na odpočet u protistrany

- Snížení nároku na odpočet je třeba provést v období, ve kterém se zákazník dozvěděl o okolnostech rozhodných pro opravu (např. vznik nároku na bonus, uzavření dohody o slevě)

Příklad:

- Společnost Boty s.r.o. má při nákupu hovězích usní nárok na bonus ve výši 5 %, pokud odběr k 31.12.2013 dosáhne alespoň 250 000 ks. Kdy provede snížení nároku na odpočet ve svém přiznání k DPH?
- 9. 10. 2013 – odběr usní přesáhl 250 000 ks (dle příjemek na sklad)
- 31. 12. 2013 – odběr usní za celý kalendářní rok dosáhl 298 000 ks
- 17. 1. 2013 – s dodavatelem bylo potvrzen odběr 297 785 ks za rok 2012
- 30. 1. 2014 – dodavatel vystavil dobropis na 5 % ročního obratu usní
- 3. 2. 2014 – společnost Boty s.r.o. obdržela dobropis

Deloitte označuje jednu či více společností Deloitte Touche Tohmatsu Limited, britské privátní společnosti s ručením omezeným zárukou („DTTL“), jejich členských firem a jejich spřízněných subjektů. Společnost DTTL a každá z jejich členských firem představuje samostatný a nezávislý právní subjekt. Společnost DTTL (rovněž označovaná jako „Deloitte Global“) služby klientům neposkytuje. Podrobný popis právní struktury společnosti Deloitte Touche Tohmatsu Limited a jejich členských firem je uveden na adrese www.deloitte.com/cz/onas.

Společnost Deloitte poskytuje služby v oblasti auditu, daní, poradenství a finančního a právního poradenství klientům v celé řadě odvětví veřejného a soukromého sektoru. Díky globálně propojené síti členských firem ve více než 150 zemích a teritoriích má společnost Deloitte světové možnosti a poskytuje svým klientům vysoce kvalitní služby v oblastech, ve kterých klienti řeší své nejkompexnější podnikatelské výzvy. Přibližně 200 000 odborníků usiluje o to, aby se společnost Deloitte stala standardem nejvyšší kvality.

Společnost Deloitte ve střední Evropě je regionální organizací subjektů sdružených ve společnosti Deloitte Central Europe Holdings Limited, která je členskou firmou sdružení Deloitte Touche Tohmatsu Limited ve střední Evropě. Odborné služby poskytují dceřiné a přidružené podniky společnosti Deloitte Central Europe Holdings Limited, které jsou samostatnými a nezávislými právními subjekty. Dceřiné a přidružené podniky společnosti Deloitte Central Europe Holdings Limited patří ve středoevropském regionu k předním firmám poskytujícím služby prostřednictvím více než 3 900 zaměstnanců ze 34 pracovišť v 17 zemích.